

5 TRIN MOD ET GODT VÆRTSPROGRAM

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

Integrationsministeriet arbejder for, at højtuddannede udenlandske medarbejdere og deres familier får en god modtagelse i Danmark. Integrationsministeriet støtter derfor en række værtsprogrammer, hvor udenlandske medarbejdere og deres medfølgende familie matches med frivillige danske værter. Der er allerede nu høstet gode erfaringer om, hvad det er vigtigt at huske, når man starter et værtsprogram. Denne guide beskriver 5 trin på vej mod et succesfuldt værtsprogram.

Integrationsministeriet har støttet seks værtsprogrammer og erfaringerne kan inspirere både virksomheder og kommuner i arbejdet med at etablere værtsprogrammer. Erfaringerne peger på fem vigtige trin på vej mod et succesfuldt værtsprogram:

Find den rette partner

Trin 1: Opstart – samarbejd med relevante parter

Når et værtsprogram skal godt fra start, er det vigtigt at tænke over, hvem der vil kunne hjælpe med at få værtsprogrammet i gang, og hvem det er vigtigt at inkludere i arbejdet for at undgå problemer undervejs. Det er en god ide at indgå alliancer med disse personer og aktører. Der kan være tale om mere eller mindre formelle alliancer, lige fra egentlige samarbejdsaftaler, konsortier eller følgegrupper, hvor en række aktører forpligtiger sig til at bidrage til værtsprogrammet. Det kan være til at rekruttere deltagere og annoncere værtsprogrammet. Det kan også være alliancer af mere uformel karakter.

International Community ved Erhverv Århus har gjort sig erfaringer gennem værtsprogrammer i det frivillige foreningsliv. I den århusianske sejlkлуб Sailing Århus og løbeklubben Marselisborg fungerer frivillige danske sejlere og løbere som værter for udenlandske medarbejdere og deres familie, når de skal introduceres til foreningslivet. Projektleder Tiny Maerschalk fra International Community fortæller:

"Enhver forening har en formel ledelse i form af bestyrelsen, men de har også en slags uformelle ledere i form af ildsjælene i foreningen. Det er dem, som er meget aktive i klubben, der kender alt og alle i foreningen, og de er på sin vis nøglen til foreningens hjerte. Det er vigtigt, at de er med på at tage godt imod de udenlandske medarbejdere, og de skal kunne se fordelene ved at bruge de udenlandske medarbejders ressourcer i foreningen."

For at få deres accept af værtsprogrammet har International Community fortalt ildsjælene om de udenlandske medarbejdere – hvem de er, hvad de laver her. Det er foregået på afslappet og uformel vis, fx henover en kop kaffe i klubben. I forhold til netop den målgruppe er det erfaringen, at skriftlig kommunikation kan virke for formelt, og at der i stedet for er brug for mere uhøjtidelig kontakt.

Indgå alliancer Erfaringen på tværs af værtsprogrammerne viser, at det er vigtigt at inkludere væsentlige personer i planlægnings- og opstartsfasen. I foreningslivet gennem uformel kontakt til klubbens ildsjæle, mens der i virksomheder omvendt er brug for mere formaliseret kontakt – dels til ledelsen, for at få deres opbakning til værtsprogrammet, og dels til medarbejderne, som gerne vil have både skriftlig og mundtlig information om initiativet.

Lad være med at undervurdere den praktiske arbejdsbyrde, som er forbundet med at stable et værtsprogram på benene. I ren optimisme og iver for at komme i gang med et projekt, er det let at underbudgettere det praktiske arbejde. Det gælder alt lige fra opbringninger og emails til deltagere forud for fælles arrangementer, forberedelse af udflugter, fællesspisning, kontakt til medier for at få indsatsen omtalt og andre aktiviteter, som ofte viser sig at tage langt mere tid end forventet.

Trin 2: Rekruttering – motiver værterne til at deltage

Hvorfor dansk vært? Det er altafgørende, at de danske værter har lyst til at deltage i værtsprogrammet, så de på frivillig vis engagerer sig i de udenlandske medarbejders liv. Mens de udenlandske medarbejdere næsten er selvskevne deltagere i værtsprogrammerne, fordi de er nye her i landet og ønsker sig et dansk netværk, skal der oftest gøres en indsats for at finde frem til de danske deltagere. Relocation Scandinavia, som hjælper virksomheder med at få deres udenlandske medarbejders ophold i Danmark godt fra start, har gode erfaringer med at motivere danske medarbejdere i virksomhederne til at melde sig som værter. I deres værtsprogram har rekrutteringen af danske medarbejdere fokuseret på, hvad gevinsten kan være for en dansk værtsfamilie. Udbyttet kan fx være styrkede sproglige kompetencer, større viden om andre kulturer, venskaber og interkulturelle kompetencer.

Relocation Scandinavia holder møde i værtsprogrammet på Københavns Rådhus

Der er sproglige og sociale gevinster at hente som vært

En af de virksomheder, hvor Relocation Scandinavia har gennemført deres værtsprogram, er Siemens Flow Instruments. Jette Jepsen er proceskonsulent i Siemens Flow Instruments og vært for to udenlandske kolleger, henholdsvis en tamilske kvinde og en tysk mand. Om sit udbytte af at være vært, siger Jette Jepsen:

"Som vært for min tyske kollega er jeg blevet meget bedre til at tale tysk, og det var et mål fra starten for mig. Den tamilske kvinde er blevet en rigtig god ven for mig, vi deler tanker omkring børn og familie, og det har overrasket mig hvor ens vi ser på mange af livets forhold. Samtidig er der de små ting, som skiller os, hvor vi har forskellige syn på tingene."

Jette Jepsen oplever, at hendes relationer til de udenlandske kolleger har givet hende værdifuld indsigt, hun kan bruge i arbejdet som proceskonsulent: *"Det har været spændende at lære kolleger fra andre lande at kende i forhold til mit arbejde, hvor jeg formidler og faciliterer processer. Her har jeg fået større forståelse for, at vi ikke*

altid har de samme billeder og opfattelser af ting, og jeg er blevet bedre til at eksplicitere, hvad jeg mener og være åben for at høre, hvad andre mener”.

Danske deltagere kan motiveres gennem informationsmateriale om værtsprogrammet eller opstartsseminarer, hvor det bliver fremhævet, hvilket udbytte man som dansk vært kan få. Derudover er der gode erfaringer med også at give de danske værter så konkret information om initiativet som muligt, og gøre det klart, hvad det indebærer at være vært, fx ift. tidsforbrug, engagement og ansvar. Endelig kan opstarts- og rekrutteringsseminarer være anledningen til, at potentielle og nye danske værter møder andre værtsfamilier og får inspiration til det videre forløb som vært.

Husk forventningsafstemning **Lad være med at** rekruttere deltagere, som ikke ved, hvad de går ind til. Rollefordeling, ansvar og forventet tidsforbrug skal være klart for deltagerne. Ellers risikerer man, at deltagerne bliver skuffede eller overraskede over, hvad det kræver at være med. Typiske problemstillinger i den forbindelse er, at de danske værter bliver overrasket over, hvor meget energi de skal lægge i indsatsen, mens de udenlandske medarbejdere bliver skuffede over, at værtsprogrammet ikke er mere omfattende – at der ikke er flere aktiviteter eller, at deres vært ikke har mere tid til dem. Dette kan undgås, hvis der er en afstemning af forventninger fra start.

Trin 3: Kommunikation – skab effektive kommunikationskanaler

Mange værtsprogrammer består foruden de individuelle matchninger af danske værter og udenlandske medarbejdere, også af fælles arrangementer for en større gruppe af deltagere. For at skabe en kommunikationsform, som når ud til alle deltagere, er der brug for en fælles informationskanal. Det er der god erfaring med fra Københavns Universitets værtsprogram for udenlandske forskere.

”Københavns Universitet er så stor en organisation, at det er vigtigt med en hjemmeside, hvor de udenlandske medarbejdere kan finde information målrettet dem. På hjemmesiden har vi information om de aktiviteter, som afholdes i netværket den pågældende måned, og der er velkomstinformation og links til relevante myndigheder og organisationer. Hjemmesiden kan selvfølgelig ikke stå alene, men supplerer den øvrige velkomstindsats og er god at henvise til. Også

for de medarbejdere, som ikke er kommet hertil endnu”, siger Anette Pilmark fra rådgivningsfirmaet Spousecare, som er Københavns Universitets samarbejdspartner på værtsprogrammet.

Direkte
kommunikation

Erfaringen fra flere værtsprogrammer viser samtidig, at annoncering om fælles arrangementer på en hjemmeside ikke er tilstrækkelig, når der reklameres for et arrangement. Her er det nødvendigt at sende mails, sms eller anden skriftlig besked direkte ud til de enkelte deltagere for at få dem til at tilmelde sig arrangementerne. Det er en god ide at have en kontaktperson for værtsprogrammet, som varetager den direkte kommunikation, og som deltagerne direkte kan kontakte på engelsk via e-mail eller telefon.

Et andet element i kommunikationen med de udenlandske medarbejdere på Københavns Universitet er månedlige velkomstmøder. Her får de udenlandske forskere og deres medfølgende ægtefæller information om de praktiske udfordringer, man står med som nyankommet til landet. Velkomstmøderne afholdes på engelsk og med en hyppighed, der gør, at de udenlandske medarbejdere har mulighed for at deltage ganske kort tid efter deres ankomst til Danmark. På baggrund af velkomstmøderne har Københavns Universitet udarbejdet en engelsksproget velkomstmanual med information til udenlandske forskere om Københavns Universitet som arbejdsplads.

In English
please!

Husk at udenlandske medarbejdere ikke forstår dansk. Al relevant information skal oversættes til engelsk. Det er en banal, men særdeles vigtig pointe. Dels for at give de udenlandske medarbejdere mulighed for at deltage, dels for at de skal føle sig velkomne og inkluderet.

Hvor skal turen
gå hen?

Trin 4: Aktiviteter – lyt til deltagernes ønsker og giv inspiration til aktiviteter

Flere af de støttede værtsprogrammer har erfaret, at deltagernes ønsker til fælles aktiviteter ikke altid stemmer overens med de aktiviteter, projektlederen havde planlagt på forhånd. Derfor er det en god ide at lytte til deltagernes ønsker – nogle er måske primært interesseret i sociale arrangementer som fælles picnic, tur i zoologisk have, på museum, i tivoli mv., mens andre kan have interesse for fx informationsbesøg hos kommunens Borgerservice, besøg på en international skole, oplæg fra andre expats eller deltagelse i faglige netværk for medfølgende ægtefæller.

Lancering af Let's meet! in Denmark på Børsen

Der er gode erfaringer med at arrangere aktiviteter, som rammer fælles interesser hos både værter og udenlandske medarbejdere, fx fritids- og sportsaktiviteter. Det har Enrique De la Rosa fra Colombia, som underviser på Aarhus Universitet, oplevet som medlem af sejklubben Sailing Århus.

"Det er meget lettere at komme i snak med danskere, når man er sammen om en fælles aktivitet. I sejklubben kan jeg gå hen til en, jeg ikke kender og starte en samtale om sejlads, og snart er vi i gang med at snakke om alt mulig andet også. I Danmark går man jo ikke bare hen og taler med fremmede på gaden. Der er brug for en anledning til at tage kontakt. Der er sportsklubberne virkelig velegnede."

Hjælp samtalen
på vej

Samtidig med at værtsprogrammerne har gode erfaringer med at planlægge aktiviteter ud fra deltagernes ønsker, er det vigtigt, at der fra start er aktivitetsforslag til inspiration for deltagerne. Værterne og de udenlandske medarbejdere vil ofte have brug for noget at lave sammen for, at deres relation kommer godt fra start.

Værtsprogrammet kan med fordel have konkrete aktivitetsforslag på deres hjemmeside eller skrevet ned i andet informationsmateriale, og de kan stille redskaber til rådighed. Relocation Scandinavia foreslår, at deltagerne i deres værtsprogram bruger et "samtalehjul", hvor deltagerne angiver de væsentligste elementer i deres liv, fx familie, arbejde, venner og fritidsinteresser. Deltagerne taler på den baggrund om, hvad der betyder mest for dem i deres liv. Det kan være en god måde at lære hinanden at kende på. Der er også generelt god erfaring med at lave mad sammen i hinandens hjem.

Lad ikke de matchede par ude af syne i starten. Relationerne mellem værter og udenlandske medarbejdere afhænger af, at der er god kemi mellem parterne. Hvis kemien ikke er til stede, eller relationen af andre årsager ikke opleves som positiv af deltagerne, er det vigtigt, at der fra projektets side følges op på de matchninger, som er lavet.

Begge parter bør hver især have mulighed for at angive, om de er tilfredse med relationen og om de ønsker at fortsætte, eller om der er behov for re-matchning. Ved at gøre status og eventuelt ændre matchningerne sikrer man sig, at relationerne ikke langsomt falder fra hinanden.

Seneste skud på stammen af værtsprogrammer støttet af Integrationsministeriet er **Let's meet! in Denmark**. Foreningen Nydansker står bag værtsprogrammet, som er et socialt forum på nettet, hvor danskere og udlændinge kan blive matchet ud fra kategorier som alder, professionel baggrund, fritidsinteresser, geografi og sprog. Formålet er at etablere kontakt mellem danskere og expats, hvor de fx kan mødes og lave mad sammen eller tage på udflugt.

Let's meet! in Denmark arrangement på Gimle i Roskilde

Projekter
fortsætter ikke
uden hjælp

Trin 5: Det videre forløb – planlæg hvad der skal ske, når støttekronerne eller den første begejstring slipper op

Det er vigtigt at lægge en strategi for, hvordan indsatsens effekter kan fortsætte på lang sigt. Det kan fx være at forankre nogle af værtsprogrammets aktiviteter eller kommunikationskanaler hos en virksomhed eller en forening. Et eksempel herpå er Københavns Universitets værtsprogram, hvor kommunikationen foregår via en projekthjemmeside, som nu administreres af universitetet. Et andet eksempel er at lade HR-medarbejdere i en virksomhed, eller frivillige i en forening, stå for modtagelse af de udenlandske medarbejdere og matchning med danske værter. I den forbindelse kan det være en god ide at udarbejde en velkomstmanual, som medarbejderne og de frivillige kan tage udgangspunkt i.

Det kan være en udfordring at få finansieringen på plads. Michelle Kihl fra Relocation Scandinavia fortæller, at den største udfordring for deres værtsfamilienetværk nu, hvor projektet ikke længere modtager støtte fra Integrationsministeriet, er, at virksomhederne er tilbageholdende med at engagere sig i indsatsen.

"Blandt de virksomheder, som har deltaget i netværket, er der ingen, som vil videreføre indsatsen for udenlandske medarbejdere, til trods for, at det kun vil koste dem mellem 50.000 og 100.000 kr. Det er, hvad det koster at køre netværket med aktiviteter og events i et halvt år – og er samtidig et mindre beløb end, hvad det koster at rekruttere en medarbejder, hvis en af de udenlandske medarbejdere forlader landet" fortæller Michelle Kihl.

Regn ikke med at værtsprogrammet kan køre videre af sig selv, når midlerne ophører. Der er brug for en strategi for værtsprogrammets videre forløb – hvad enten det er en strategi for at finde ny finansiering eller en strategi for overdragelse til en forening, organisation eller virksomheds øvrige drift.

Værtsprogrammer støttet af Integrationsministeriet – Kontaktliste

Tilskudsmodtager: Relocation Scandinavia

Projekttitel: Har du talt med din udenlandske kollega i dag?

Tidsrammen for projektet er februar 2009 – februar 2010.

Kontakt: Michelle Kihl, tlf.: 5184 2200 og
e-mail: michelle@relocationscandinavia.dk

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet i samarbejde med Spousecare

Projekttitel: Tiltrækning og fastholdelse af udenlandske forskere til KU

Tidsrammen for projektet er marts 2009 - december 2009

Kontakt: Vivian Tos Lindgaard, Københavns Universitet, tlf.: 3532 2297 og e-mail: vtl@adm.ku.dk

Anette Pilmark, Spousecare, tlf.: 2290 7682 og e-mail: ap@spousecare.dk

Projektets hjemmeside: <http://ism.ku.dk/>

Tilskudsmodtager: Københavns Sprogcenter

Projektittel: Connecting Friends

Tidsrammen for projektet er januar 2010 - august 2011.

Kontakt: Helen Munch-Petersen, tlf.: 2143 6677 og e-mail: hmp@kbh-sprogcenter.dk

Projektets hjemmeside: www.connectingfriends.kbh-sprogcenter.dk

Tilskudsmodtager: International Community under Erhverv Århus

Projektittel: Værtsprogram i sejlerforeningslivet i Århus

Tidsrammen for projektet er marts 2009 – oktober 2009.

Kontakt: Tiny Maerschalk, tlf.: 8612 7200 og e-mail: tm@internationalcommunity.dk

Tilskudsmodtager: Foreningen Nydansker

Projektittel: Letsmeetin.dk

Tidsrammen for projektet er december 2009 - december 2011.

Kontakt: Lotte Holck, tlf.: 3338 6202/2929 0724 og e-mail: lho@foreningen-nydansker.dk

Projektets hjemmeside: www.letsmeetin.dk

Tilskudsmodtager: Dansk Flygtningehjælp

Projektittel: DKworker – parent information & host programme

Projektets tidsramme er april 2009 – april 2011.

Kontakt: Niels Bjørn Larsen, tlf.: 4632 0200 og e-mail: niels.bjoern.larsen@drc.dk

Guiden er udarbejdet af Rambøll for Ministeriet for Flygtninge,
Indvandrere og Integration